<ABR12><Literature><Giography-><1984><Book-><মোৰ-সত্য><অমিয়----><08351>

মোৰ সত্য অন্বেষণৰ কাহিনী (মূল - মহাত্মা গান্ধী । অনুবাদক - অমিয় কুমাৰ দাস)

ম্প ভয় দেখুৱা নে ?

পুণাৰপৰা মম্প ৰাজকৌ আৰু পোৰবন্দৰলৈ গ'লোঁ । মোৰ বাঁৰী বৌদেউক আৰু পৰিয়ালৰ আন সকলক ম্পয়াত লগ ধৰিলোঁ ।

দক্ষিণ আফ্ৰিকাৰ সত্যাগ্ৰহৰ সময়ত মম্প পিন্ধা পোচাক সলাম্প লৈছিলোঁ - যাতে মোৰ পোছাকৰ লগত চালানী কুলীৰ একো পাৰ্থক্য নাথাকে । আৰু ম্পংলগুতো ঘৰৰ

ভিতৰত এনেবিধৰ সাজ-পোছাক মম্প ব্যৱহাৰ কৰিছিলোঁ । বোম্বাম্পত নামিবৰ সময়ত

কাথিৱাৰী পোছাক পিন্ধিছিলোঁ - ধুতি , চৰ্া , দীঘল কৌ আৰু এখন সৰু চাদৰ সকলো ভাৰতীয় মিলৰ কাপোৰ । কিন্তু মম্প বোম্বাম্পৰপৰা তৃতীয় শ্ৰেণীত যাব লাগিব

দেখি চাদৰ আৰু দীঘল ছোলা বোজা হ'ব বুলি ভাবিছিলোঁ । এম্পবাৰেম্প এম্পখিনি কাপোৰ এৰিলোঁ , কিন্তু আঠ অনা পম্পচা খৰচ কৰি ঐা কাশ্মীৰী ুপী কিনিছিলোঁ । এনেদৰে পোচাক পিন্ধিলোঁ , যাতে সকলোৱে দুখীয়া মানুহ বুলি ধৰে ।

সেম্প সময়ত প্লেগ হোৱা বাবে তৃতীয় শ্ৰেণীৰ যাত্ৰীসকলক বীৰঙ্গম নাম্পবা ৱাধৱানত ডাক্তৰী পৰীক্ষা কৰোৱা হৈছিল । মোৰ সামান্য জ্বৰৰ হৈছিল । মোৰ জ্বৰৰ হোৱা দেখি পৰিদৰ্শকজনে ৰাজকৌপ মেডিকেল অফিচাৰৰ ওচৰত হাজিৰ হ'বলৈ ক'লে আৰু তেওঁ মোৰ নামো লেখি ল'লে ।

ম্প ব্যৱধান হৈ যাব ধৰিছোঁ বুলি বোধকৰোঁ কোনোবাম্প খবৰ পঠাম্পছিল
মতিলাল দৰ্জী নামৰ এজন খ্যাতনামা দেশসেৱক আহি ষ্টেচনত মোক লগ ধৰিলে
বীৰঙ্গমৰ কাষ্টমছ অফিচৰ স□ৰ্কে তেওঁ মোক জনালে । ম্পয়াত ৰেলৰে
যাত্ৰীসকলে বৰ
দুখ ভুঞ্জিবলগীয়া হয় । গাত জ্ৱৰ থকাত মোৰ কথা ক'বলৈ মন যোৱা নাছিল ;
চমুকৈ
এষাৰ কথা হৈ শেষ কৰিবলৈ বিচাৰিছিলোঁ ।
' আপুনি জেম্পললৈ যাবলৈ সাজু আছেনে ? '
মতিলালৰ লগত কথা হ'বৰ আগতে তেওঁক নভবা নিচিন্তা এজন উদ্ধত ডেকা
বুলি ম্প ভাবিছিলোঁ । কিন্তু মতিলাল তেনেবিধৰ লোক নাছিল । তেওঁ দৃঢ়ভাৱেৰে
সৈতে ক'লে ,
" আমি জেম্পললৈকে যাবলৈ সাজু , যদিহে আপুনি আমক চলাবলৈ গাত লয় ।
কাথিৱাৰী হোৱাত আপোনাৰ ওপৰত আমাৰহে প্ৰথম দাবী আছে । অৱশ্যে
আপোনাক এতিয়া ম্পয়াত আঁক কৰিবলৈ বিচৰা নাম্প । কিন্তু উভতিবৰ বাঁত
ম্পয়াত
থাকিবলৈ বুলি প্ৰতিশ্ৰুতি দিয়ক । আপুনি আমাৰ ডেকাসকলৰ কাম আৰু মনোবল
দেখি ভাল পাৱ । আপোনাৰ আহ্ৱানত আমি কামত লাগিম বুলি আপুনি
বিশ্ৱাস কৰক । "
মতিলালে মোক জয় কৰিলে । তেওঁ লগৰীয়াজনে তেওঁক শলাগি ক'লে ,
" আমাৰ বন্ধুজন এজন দৰ্জী , তেওঁ নিজৰ বিদ্যাত ম্পমান পাকৈত যে দিনে এঘণ্টা
কাম কৰি তেওঁ মাহেকত ১৫ টকা অনায়াসে উপাৰ্জন কৰিব পাৰে । আৰু এম্পখিনি
হ'লেম্প তেওঁক আঁটে । বাকীখিনি সময় তেওঁ ৰাম্পজৰ সেৱাত দিয়ে । শিক্ষাত
আমি

আগ বঢ়া , তথাপি তেওঁহে আমাক সকলোকে চলায় । "
স্পয়াৰ পাছত মস্প মতিলালৰ লগত ঘনিষ্ঠ সংস্পৰ্শত আহিছিলোঁ । মস্প দেখিলোঁ যে তেওঁৰ স□ৰ্কে কৰা প্ৰশংসা অতিৰঞ্জিত নাছিল । তেওঁ প্ৰতি মাহতে কেম্পদিনমানকৈ
আমাৰ নতুনকৈ পতা আশ্ৰমত থাকি ল'ৰা-ছোৱালীহঁতক দৰ্জীৰ কাম শিকাবলৈ ল'লে
আৰু আশ্ৰমৰ চিলাম্পৰ কামো ল'লে । বীৰঙ্গম স□ৰ্কে প্ৰতিদিনে তেওঁ মোক জনাবহি ।
যাত্ৰীসকলে ভুঞ্জা দুখ-কষ্ট তেওঁৰ পক্ষে অসহনীয় হৈছিল । কিন্তু ভৰ ডেকাকালতে হঠাতে বেমাৰত পৰি তেওঁৰ মৃত্যু হ'ল - স্পয়াত ৱাধৱানৰ ৰাজহুৱা জীৱনৰ যথেষ্ট ক্ষতি হৈছিল ।
ৰাজকৌ পাম্প পাছদিনা পুৱা মস্প মেডিকেল অফিচাৰজনৰ ওচৰত হাজিৰ হ'লো । তেওঁৰ ওচৰত মস্প অপৰিচিত নাছিলোঁ । ডাক্টৰগৰাকীয়ে লাজ পালে আৰু
স্পঞ্চপেক্টজনৰ ওপৰত তেওঁৰ খং উঠিল । এম্পখিনিৰ প্ৰয়োজন নাছিল- স্পঞ্চপেক্টৰজনে
নিজৰ কৰ্তব্যহে কৰিছিল । তেওঁতো মোক নাজানে - আৰু নাজানিলেও বা , তেওঁ স্পয়াৰ অন্যথা কৰাৗ উচিত নহ'লহেঁতেন । মেডিকেল অফিচাৰগৰাকীয়ে আগলৈ মোক এম্পদৰে হাজিৰা নিদিবলৈ ক'লে । বৰঞ্চ মোৰ ওচৰলৈ তেওঁ ডাক্টৰ পঠাব বুলি
ৗনি ক'লে । এনেসময়ত স্বাস্থ্যৰ ফালৰপৰা তৃতীয় শ্ৰেণীৰ যাত্ৰীসকলৰ পৰিদৰ্শন কৰাৗ নিতান্ত প্ৰয়োজনীয় কাম । যদি ডাঙৰ মানুহে তৃতীয় শ্ৰেণীত ফুৰিবলৈ বাছি লয় , তেওঁলোকৰ পদমৰ্যাদা যিমানেম্প ওখ নহওক , তেওঁলোকে স্ব-স্পচ্ছাত দুখীয়া

মানুহৰ ওপৰত প্ৰয়োগ হোৱা সকলো নিয়ম মনাা উচিত । আৰু কৰ্মচাৰীসকলেও নিৰপেক্ষভাৱে এম্প নিয়মবোৰ তেওঁলোকৰ ওপৰত প্ৰয়োগ কৰা উচিত । তৃতীয় শ্ৰেনীৰ
যাত্ৰীসকলক মানুহৰ দৰে ব্যৱহাৰ মকৰি গৰু-ছাগলীৰ দৰে ব্যৱহাৰ কৰে , এয়ে মোৰ অভিজ্ঞতা হৈছে । তয়া-হঁয়া কৰি অৱজ্ঞাৰ সুৰত কথাতো কবম্প আৰু কোনোবাম্প প্ৰত্যুত্তৰ দিলে তো ৰক্ষা নাম্প । তৃতীয় শ্ৰেণীৰ যাত্ৰীয়ে কৰ্মচাৰীৰ সকলো কথা পালনে
কৰিব , যেন তেওঁৰ নিকিনা গোলাম । বহুতো কৰ্মচাৰীয়েও তেওঁৰ প্ৰহাৰ আৰু গালি-গালাজ নিৰ্বিবাদে কৰে । কিখন দিওঁতেও স্পমান অসুবিধাত পেলায় যে কেতিয়াবা ট্ৰেম্পনো হেৰুৱাবলগীয়াত পৰে । এম্পবিলাক ঘনা মম্প নিজ চকুৰে দেখা ।
যেতিয়ালৈকে শিক্ষিত শ্ৰেণীৰ লোকে স্ব-স্পচ্ছাত দুখীয়াৰ শাৰীত নিজক পেলাম্প দুখীয়াসকল বঞ্চিত হোৱা সুখ-সুভিধাবিলাক এৰি দুখ-কষ্ট লঘু-লাঞ্ছনা গাত পাতি লবলৈ আৰু এম্পবিলাকৰ প্ৰতিকাৰ কৰিবলৈ সাজু নহয় , তেতিয়ালৈকে স্পয়াৰ সংস্কাৰ সম্ভৱ নহয় ।
মম্প কাথিৱাৰীলৈ যোৱাত বীৰঙ্গমৰ ‘ কাষ্টমছ ’ৰ দুখ-কষ্টৰ কথা শুনিবলৈ পালোঁ । লৰ্ড ৱিলিংডনে দিয়া আশ্বাস এতিয়া কামত লগাবলৈ মম্প স্তিৰ কৰিলোঁ । এম্প স□ৰ্কে
যাৱতীয় কিতাপ-পত্ৰ বিচাৰি পঢ়িবলৈ ললোঁ । এম্প অভিযোগবিলাকৰ যে ভাল ভিত্তি
আছে , সেম্প স□ৰ্কে পতিয়ন হৈ বোম্বাম্প গভৰ্ণমেণ্ৰ লগত লেখা-লেখি আৰম্ভ কৰিলোঁ । লৰ্ড ৱিলিংডনৰক প্ৰাম্পভে চেক্ৰেটাৰীৰ লগত দেখা হ’লোঁগৈ । আৰু পাছত

লৗ ছাহাবৰ লগতো দেখা কৰিলোঁগৈ । তেওঁ সহানুভুতি জনালে ; কিন্তু দিল্লীৰ গাত সকলো দোষ জাপিলে । “ এম্পৗেত আমাৰ হাতত থকা হ’লে বেৰখন তুলি দুখ গুচাব
পাৰিললোঁহেঁতেন । আপুনি ভাৰত গভৰ্ণমেণ্ৰ ওচৰ চাপক " - স্পয়াকে তেওঁৰ চেক্ৰৌাৰীয়ে ক’লে । //

কুম্ভমেলা :

স্পয়াৰ পাছত ডাক্টৰ মেহতাক লগ পাবলৈ মম্প ৰেঙ্গুনলৈ গ’লোঁ । বৗত কলিকতাত ৰ’লোঁ স্বৰ্গীয় বাবু ভুপেন্দ্ৰনাথ বসুৰ আলহী হৈছিলোঁ । স্পয়াত বঙালীৰ আতিথ্যৰ চৰম পাম্পচিল । এম্প সময়ত মম্প স□ূৰ্ণ ফলভোজী আছিলোঁ , ঘৰৰ তিৰোতাসকলে
গোম্পৈ ৰাতি বহি বাদামবোৰ গুচাম্প থব , ভাৰতীয় ৰীতিত ফলবিলাক কাঁি বাছি থব । মোৰ লগৰীয়াসকলৰ বাবে কিমান বিধৰ উপাদেয় আহাৰৰ ব্যৱস্থা কৰিব , মোৰ
ল’ৰা ৰামদাসো মোৰ লগত আছিল । মৰমৰ আতিথ্যৰ গুণগ্ৰাহী হ’লেও , গোম্পৈ ঘৰ-ঘৰুৱা দুম্প তিনিজন আলহীক সোধা-মেলাত লাগি থকাৗে মোৰ বাবে অসহনীয় হৈচিল । কিন্তু এতিয়ালৈকে এনেবিদৰ মৰমৰ অত্যাচাৰৰ হাত সাৰিবলৈ একো উপায় দেকা নাছিলোঁ ।

ৰেঙ্গুনলৈ যোৱা জাহাজত মম্প মুকলি ডেকৰ য়াত্ৰী হৈছিলোঁ । শ্ৰীয়ুত বসুৰ ঘৰত যিদৰে মোৰ ওপৰত দিয়া অতিপাত মনোযোগত অসুবিধা পাম্পছিলোঁ , এতিয়া জাহাজত তৃতীয় শ্ৰেনীৰ যাত্ৰী হিচাপে মুকলি ডেকত গৈ ডেকৰ যাত্ৰীয়ে পোৱা সাধাৰণ সুবিধাবিলাকৰপৰাও বঞ্চিত হোৱাৗে আমাৰ অদৃষ্টত ঘঁলি । গা ধোৱা কৌৗালিৰ নামত য়িৗে খৌৗালি আছিল , সেম্পৗে সহিব নোৱাৰা বাৱে এপৰিষ্কাৰ , পাম্পকানা দুৰ্গন্ধত নৰককুণ্ড ; পাম্পকানাৰ মজিয়াত চাৰিওকাষে শৌচ পেচাব ,

তাৰৈ
যাবলৈ হ'লে খচকি য়াব লাগিব , নহ'লে জপিয়াম্প যাব লাগিব ।
ৰঙ্গমাংসৰ শৰীৰত এম্পটো অসহনীয় । চীফ-অফিচাৰজনক সকলো কথা
জনালোঁ ; কিন্তু ফল একো নহ'ল । দুৰ্গন্ধ আৰু অপৰিচ্ছন্নতাৰ এম্প ছবিখন
স□ূৰ্ণৰূপে
পৌম্প তুলিবলৈ কিবা অবাৱ হ'লে , সেম্পটো গুচাম্পছিল যাত্ৰীসকলৰ স্বভাৱে ।
য'তে
বহিছে ত'তে থুৱাম্পচে , খোৱাৰ পাছত চুৱা ছঁয়িাম্প বহা ঠাম্পৰ চাৰিওকাষ
লেতেৰা
কৰি থৈছে । তামোলৰ বাকলি পেলাম্পছে , নাম্পবা ধপাত হুপি চিলিমৰ পোৰা-
ধপাত
পেলাম্পছে । কোনোফালে চকু দিব নোৱাৰি , তাতে সকলোৰে চিঞৰ-বাখৰ । যি
যিমান
পাৰে ঠাম্প জুৰি বহিবলৈ যত্ন কৰিছে । নিজৰ দেহাতকৈও তেওঁলোকৰ লগৰ বয়-
বস্তুৱে
ঠাম্প সৰহকৈ আগুৰিচে । দুদিন এম্পদৰে কঠোৰ পৰীক্ষাৰ মাজত পাৰ হ'বলগীয়া
হ'ল ।
ৰেঙ্গুন পাম্প জাহাজ কো□ানীৰ এজেন্টক সকলো কথা জনাম্প এখন চিঠি
লেকিলোঁ । এম্প চিঠিখনৰ বাবে আৰু ডাক্তৰ মেহতাৰ চেষ্টাত উভতি ডেকত
সিমান অসহনীয় অৱস্থা হোৱা নাছিল ।
ফলভোজী হোৱাত ৰেঙ্গুনতো মোৰ খাদ্য যোগাৰ কৰোঁতে গিৰীহঁতে অতিৰিক্ত
বোজা ক'বলগীয়া হৈছিল । কিন্তু ডাক্তৰ মেহতাৰ ঘৰখন নিজৰ ঘৰৰ দৰে হোৱাত
আহাৰৰ তালিকাত আড়ম্বৰতা গুচাবলৈ সমৰ্থ হ'লো । কিন্তু আহাৰ্যবস্তুৰ সংখ্যাত

হঐা সীমা বান্ধি নিদিয়াত বা জিভা আৰু চকুৰে বস্তুৰ যোগান নিয়ন্ত্ৰণ কৰাত মিল হোৱা নাছিল । খোৱাৰ ঐা নিৰ্ধাৰিত সময় নাছিল । ব্যক্তিগতবাৱে গধুলি হ’বৰ আগতে সেষৰ আহাৰ খোৱাটো পছন্দ কৰোঁ । কিন্তু আঠ-ন বজাৰ আগতে নিয়ম মতে সন্ধিয়াৰ ভোজ পোৱাটোিন ।

এম্প বছৰ ১৯১৫ চন - এম্প বছৰেম্প হৰিদ্ৱাৰত ১২ বছৰৰ পাছত কুম্ভমেলা হহোৱাৰ কথা । এম্প মেলা চাবলৈকো মোৰ হেঁপাহ আছিল । বিশেষকৈ গুৰুকুলত মহাত্মা মুন্সীৰামজীক লগ পাবলৈ মম্প ব্যগ্ৰ হৈছিলোঁ । গোকেলৰ সমিতিয়ে ঐা ডাঙৰ সেৱকবাহিনী এম্প কুম্ভমেলালৈ পঠাম্পচিল । এম্প দলৰ গুৰিয়াল আছিল পণ্ডিত

হৃদয়নাথ কুঞ্জৰু , আৰু স্বৰ্গীয় ডাক্টৰ দেউ মেডিকেল অফিচাৰ আছিল । তেওঁলোকক

সহায় ককৰিবলৈ ফিনিক্সৰ দলটোক মাতি পঠালোঁ । মগনলাল গান্ধী স্পতিপূৰ্বে গ’লেম্প ।

ৰেঙ্গুনৰপৰা উভতি আহি ময়ো এম্প দলটোৰ লগ হ’লোঁহি ।

কলিকতাৰপৰা হৰিদ্ৱাৰলৈ অহাটো বৰ পৰীক্ষাৰ কথা হৈছিল । কেতিয়াবা ট্ৰেম্পনৰ খোৌলিবিলাকত চাকি নাথাকিব । ছাহাৰাণপুৰৰপৰা আমাক মালগাড়ীত জাপি দিয়া হ’ল , স্পয়াৰ ওপৰত চাল নাম্প , দুপৰীয়াৰ প্ৰচণ্ড ৰ’দ মুৰত লৈ আৰু তলুৱাত ৰ’দৰ

তাপৰ তপত হোৱা লোৰ মজিয়াত আমি সিজি আহিলোঁ । পিয়াহত আতুৰ হৈও এনে

ট্ৰেম্পনৰ যাত্ৰী গোৰা হিন্দুসকলক এটোপা পানী খুৱাব পৰা নাছিলোঁ - যদিহে অনাপানী

মছুলমানী পানী হয় । যেতিয়ালৈকে হিন্দুপানী নাপায় , তেতিয়ালৈকে এম্পদৰে

থাকিও এটোপা পানী নোখোৱাকৈ থাকিব । এম্প কথাষাৰ মনত ৰাখিব লাগিব যে
এম্পবিলাক হিন্দুৱেম্প বেমাৰৰ সময়ত যেতিয়া ডাক্তৰে ব্ৰাণ্ডী নাম্পবা গৰু মঙহৰ
চুৰুহা
ঔষধত দিয়ে , তেতিয়া তেওঁলোকে নোসোধে ডাক্তৰৰ লগৰ ক□াউণ্ডাৰজন
মুছলমান
নে খৃষ্টান ।

শান্তিনিকেতনত থকা কালত এটা শিক্ষা পাম্পছিলোঁ যে ভাৰতবৰ্ষত আমি
মেতৰৰ কাম কৰাত বিশেষভাৱে মন দিব লাগিব । এতিয়া হৰিদ্বাৰত সেৱকসকলৰ
কথা -মেলাৰ বাবে ধৰমশালাৰ ওচৰত তম্বু হৈছিল আৰু ডাক্তৰ দেৱে পাম্পখানাৰ
বাবে কিছুমান গাঁত খনাম্পছিল । তেওঁ এম্পবিলাক চাবলৈ কিছুমান দৰমহা খোৱা
মেতৰৰ
ওপৰত নিৰ্ভৰ কৰিছিল । দেখিলোঁ স্পয়াতেম্পতো কিনিক্স দলটোৰ কাম পৰি আছে
।
শৌচ পেচাব আদি মাটিৰে ঢাকি থ'বলৈ গাত ল'লোঁ । যদিও মম্প গাত লৈছিলোঁ ,
কিন্তু
মগনলালেতে কামটো কৰিলে । মোৰ কাম হৈছিল তম্বুত বহি যাত্ৰীসকলক দৰ্শন দিয়া
আৰু তেওঁলোকৰ লগত ধৰ্ম আলোচনা কৰা । মোৰ নিজৰ বুলি এটা মুহূৰ্তও
নাছিল ।

গা ধুবলৈ যাওঁ , দৰ্শন প্ৰাৰ্থীসকলে স্পয়াতো নেৰে , খাবলৈ বহোঁ , স্পয়াতো
তেওঁলোকে মোক নেৰে । হৰিদ্বাৰতেম্প মম্প বুজিব পাৰিলোঁ যে দক্ষিণ আফ্ৰিকাত
মম্প
যি কাম কৰিছিলোঁ সেম্প কামে ভাৰতবাসীৰ মনত কি দৰে দকৈ সাঁচ বহুৱাম্পছিল ।

কিন্তু এনে ঐা অৱস্থাত থাকিবলৈনো কোনে ভাল পাব ? মোৰ মনত হ'বলৈ ধৰিলে যেন মম্প এফালে অথাম্প সাগৰ , আনপালে গিলি খাবলৈ খেদি অহা বিৰী দৈত্য - এম্প দুয়ৌাৰ মাজত যেন পৰিছোঁ । তৃতীয় শ্ৰেণীৰ ৰেলৰ যাত্ৰী হিচাপে কৌি কৌি নৰ-নাৰীয়ে ভুঞ্জা-দুৰ্গতিত পৰোঁতে কোনেও মোক চিনি পোৱা নাছিল ।

মোৰ নাম শুনা দৰ্শনাকাঙ্ক্ষীসকলে মোক এম্পদৰে আগুৰি থকা অৱস্থা - এম্প দুাৰ ভিতৰত কোনৌ বেছি কষ্টদায়ক আছিল , মম্প সেম্পৌ নিৰ্ণয় কৰিব নোৱাৰোঁ ।

অন্তত:

এম্পৌ মম্প জানো যে ' দৰ্শনৱালা'সকলৰ মোলৈ অন্ধ মৰম দেখি মোৰ খং উঠিছিল

আৰু অন্তৰত দুখ পাম্পছিলোঁ । কিন্তু ৰেলত ফুৰোঁতে শাৰীৰিক কষ্ট পাম্পছিলোঁ , তাত

খং উা নাছিল , বৰঞ্চ মোৰ মনলৈ প্ৰেৰণা আৰু বল আহিছিল ।

এম্প সময়ত য'তে ত'তে ফুৰিবলৈ মোৰ গাত শক্তি আছিল ; আৰু সৌভাগ্যক্ৰমে তেতিয়ালৈকেও ম্পমান জনাজাত নাছিলোঁ যে বাত মোলৈ কোনোবাম্প চকু দিব ।

এম্পদৰে অনাম্প বনাম্প ফুৰোঁতে যাত্ৰীসকলৰ ধৰ্মভাবতকৈ তেওঁলোকৰ অমনোযোগ ,

তেওঁলোকৰ ভণ্ডামি , তেওঁলোকৰ এলাহ , এম্পবিলাকেম্প মোৰ চকুত পৰিল ।

এম্প সাধুৰ

দল হৰিদ্বাৰলৈ নামি আহিছে , জীৱনৰ সকলো ভাল বস্তুবিলাক ভোগ কৰিবলৈ যেন

তেওঁলোকৰ জন্ম হৈছে । //

আমাৰ পৰীক্ষা :

আশ্ৰমখন পতা কেম্পমাহমান হৈছে মাথোন , এনেতে মম্প আশা নকৰা ঐা

পৰীক্ষাত পৰিলোঁ । শ্ৰীঅমৃতলাল ঠক্কৰৰপৰা এম্প মৰ্মে এখন চিঠি পালোঁ , “ সজ স্বভাৱৰ বিনয়ী অস্পৃশ্য পৰিয়াল ঐা আপোনাৰ আশ্ৰয়ত সোমাব বিচাৰে , আপুনি ল’বনে ? "

মোৰ মন উগুল-থুগুল হ’ল । স্পমান সোনকালে অমৃতলাল ঠক্কৰৰ দৰে এজনা লোকৰপৰা চিনাকি -পত্ৰ লৈ আমাৰ আশ্ৰয়ত সোমাবলৈ ঐা অস্পৃশ্য পৰিয়াল আহিব বুলি আশা কৰা নাছিলোঁ । চিঠিখন সকলো সহকৰ্মীক দেখুৱালোঁ । তেওঁলোকে

এনে ঐা প্ৰস্তাৱ সাদৰি ল’লে ।

সেম্প পৰিয়ালৰৈ সকলো লোকে আশ্ৰমৰ নিয়মমতে নিয়মমতে চলিবলৈ মান্তি হ’লে

তেওঁলোকক আমি আশ্ৰমত লম বুলি শ্ৰীঅমৃতলাল ঠক্কৰলৈ উত্তৰ দিলোঁ ।

পৰিয়ালত তিনিজন লোক আছিল - দুদাভাম্প , তেওঁৰ ঘৈণী দানীবেন আৰু তেওঁলোকৰ ছোৱালী লক্ষ্মী । লক্ষ্মী তেতিয়া কেঁচুৱা । দুদাভায়ে বোম্বাম্পত শিক্ষকৰ কাম কৰিছিল । তেওঁলোকে আশ্ৰমৰ নিয়মাৱলী মানিবলৈ স্বীকাৰ কৰাত তেওঁলোকক

আশ্ৰমত লোৱা হ’ল ।

তেওঁলোকক আশ্ৰমত লোৱাত যিসকল বন্দুৱে আশ্ৰমক সহায় কৰি আছিল , তেওঁলোকৰ মাজত অলপ চাঞ্চল্য আহিল । পোনতে অসুবিধা হ’ল কুঁৱাৰৈ লৈ । পানীৰ কুঁৱাৰৈ বঙলাৰৈ গৰাকীৰ তত্ত্বাৱধানত আছিল । যিজন লোক এম্প কুঁৱাৰপৰা

পানী তোলাৰ দায়িত্বত আছিল , তেওঁ বৰ আপত্তি কৰিবলৈ ধৰিলে । আমাৰ বাল্টীৰপৰা পানীৰ ছিঁকিনি পৰিলে তেওঁ অশুদ্ধ হ’ব । সেম্পবাবে তেওঁ আমাক গালি-শপনি পাৰিবলৈ ধৰিলে আৰু দুদাভাম্পক যন্ত্ৰণা দিবলৈ ধৰিলে । মম্প

সকলোকে এম্প
মানুহৰোৰ গালি-গালাজ যেনে তেনে সহি থাকিবলৈ ক'লোঁ আৰু তাৰ কথালৈ মন
নকৰি যেন পানী আনি থকা হয় । মানুহবোৰে যেতিয়া দেখিলে যে তাৰ গালি-শপনিত
আমাৰ খং নুঠে আৰু তেওঁকো ওলোম্প আমাৰ কোনো মানুহে গালি নাপাৰে ,
তেতিয়া
সি নিজেম্প লাজ পালে আৰু আমাক আমনি কৰিবলৈ এৰিলে ।
আমি যি আৰ্থিক সহায় পাম্প আছিলোঁ , সকলো এতিয়া জানিবা বন্ধ হ'ল ।
যিজনা
বন্ধুৱে এজনা অস্পৃশ্যম্প আশ্ৰমৰ নিয়মাৱলী পালন কৰিব পাৰিবনে বুলি প্ৰশ্ন
কৰিছিল
তেওঁ তেতিয়াও ভবা নাছিল যে কোনোবা অস্পৃশ্যম্প এনেদৰে আশ্ৰমৰ নিয়মমাৱলী
পালন
কৰিবলৈ গাত লৈ আশ্ৰমত সোমাব ।
আৰ্থিক সহায় বন্ধ হোৱাৰ লগে লগে আমি ঘুনুক-ঘানাককৈ শুনিবলৈ পালোঁ যে
আমাক সমাজৰপৰা চ্যুত কৰিব । আমি এম্পবিলাকৰ কাৰণে সাজু আছিলোঁ ।
মম্প
সহকৰ্মীসকলক ক'লোঁ যে আমাক সমাজৰপৰা বাদ দিলেও আৰু সকলো
সুবিধাৰপৰা
আমাক বঞ্চিত কৰিলেও আমি যেন আহমদাবাদ এৰি নাযাওঁ । বৰঞ্চ আমি
অস্পৃশ্যসকল
থকাম্পলৈ গৈ তেওঁলোকৰ লগত থাকি নিজৰ নিজৰ শাৰীৰিক পৰিশ্ৰমৰে জীৱিকা
উপাৰ্জন
কৰোঁ ।

এনেকুৱা ঐা অৱস্থালৈ আমি আহিলোঁ যে এদিনা মগনলাল গান্ধীয়ে মোক জনালেহি , “ আমাৰ আৰু পুঁজি নাম্প , অহা মাহৰ খৰচৰ বাবে একো নাম্প । " মম্প লাহেকৈ মাত দিলোঁ , “ আমি তেন্তে অস্পৃশ্যবিলাক থকা ািম্পলৈকে যাম । " এনে ঐা কঠোৰ পৰীক্ষাত পৰা এম্পৌৱেম্প প্ৰথম নহয় । সকলো সময়তে ভগৱানে শেহ মুহূৰ্তত মোলৈ সহায় পঠায় । নগনলালে মোক সতৰ্ক হ’বলৈ জাননী দিয়াৰ কেম্পদিনমান পাছতে আশ্ৰমৰ সৰু ল’ৰা ঐি আহি ক’লে যে এজন ছেঠে মৈৰ
গাড়ীত মোক লগ পাবলৈ বাহিৰত ৰৈ আছে ।
“ মম্প আপোনাৰ আশ্ৰমত অলপ সহায় দিবলৈ স্পচ্ছা কৰোঁ , আপুনি গ্ৰহণ কৰিবনে ? এম্পদৰে তেওঁ ক’লে ।
“ নিশ্চয় । ক’বলৈ কি , মোৰ হাতত এতিয়া ধন নোহোৱা হৈছে । " মম্প ক’লো ।
“ মম্প কালিলৈ এম্প সময়ত স্পয়ালৈ আহিম । আপুনি থাকিবনে ? " তেওঁ ক’লে ।
“ হয় মম্প থাকিম " বুলি কোৱাত তেওঁ গুচি গ’ল ।
পাছদিনা ঠিক নিৰ্দিষ্ট সময়ত মৈৰ গাড়ীখন আশ্ৰয়ৰ সন্মুখত ৰৈ বাঁহী বজালে । এম্প বাতৰি লৈ ল’ৰা-ছোৱালীহঁত লৰি আহিল । ছেঠ আশ্ৰমৰ ভিতৰলৈ নাহিল । মম্প বহিৰলৈ ওলাম্প গৈ তেওঁক দেখা দিলোঁ । তেওঁ মোৰ হাতত ১৩ হাজাৰ টকাৰ নৌ কিছুমান গতাম্প দি গুচি গ’ল ।
মম্প এনেদৰে ঐা সহায় পাবলৈ আসা কৰা নাছিলোঁ । সহায় কৰিবলৈ কি অভিনয় উপায় । এম্প মানুহজন আগতে কেতিয়াও আশ্ৰমলৈ অহা নাছিল । মোৰ যিমান দূৰ মনত পৰে , এওঁক মম্প আৰু পাছত লগ পোৱা নাছিলোঁ । অহা নাম্পবা অনুসন্ধান কৰা , একো নাম্প , সহায় দি অন্তৰ্ধান হোৱা ! মোৰ বাবে এম্পৌ ঐা অভিনৱ অভিজ্ঞতা । এম্প সহায় পোৱাত অস্পৃশ্যসকলৰ কথা ঠাম্পলৈ জানিবা

যোৱাৰ্তো
বৰ্তমানলৈ পিছ হুহকিল । এবছৰলৈ নিৰাপদ হ’লোঁ বুলি আমাৰ মনত হ’লে ।
যেনেকৈ বাহিৰত ধুমুহা হ’ব ধৰিছে , সেম্পদৰে আশ্ৰমৰ বিতৰতো ধুমুহা হৈছিল ।
দক্ষিণ আফ্রিকাত থাকোঁতে বহুতো অস্পৃশ্য বন্ধু আহি আছিল আৰু তেওঁলোকে
মোৰ
ঘৰত একেলগে থকা-মেলা কৰি আছিল , মোৰ ঘৈণী আৰু আন আন
তিৰোতাসকলে
আশ্ৰমত অস্পৃশ্য সোমোৱাত যিমান ভাল পোৱা নাছিল । দানীৰেনলৈ তেওঁলোকৰ
ঘৃণা ন’হলেও মোৰ চকু আৰু কাণে তেওঁলোকৰ উদাসীনতা ধৰা পেলালে । আৰ্থিক
অসুবিধাত মোৰ যথেষ্ট দুশ্চিন্তা হৈছিল । কিন্তু এতিয়া আশ্ৰমৰ ভিতৰত হোৱা এম্প
কথাষাৰ সহ্য কৰাৰ্তো মোৰ পক্ষে বৰ ান হ’ল । দানীবেন এগৰাকী সামান্য তিৰোতা
আছিল । দুদাভাম্প অলপ লেখা পঢ়াৰ হ’লেও এজন সজ চৰিত্ৰৰ লোক আছিল ।
মম্প তেওঁৰ সহিষ্ণুতা দেখি ভাল পালোঁ । অৱশ্যে তেওঁ সময়ে সময়ে অগ্নিশৰ্মা হৈ
উঠিছিল , কিন্তু মুঠতে তেওঁৰ ধৈৰ্ষ আৰু সহিষ্ণুতা দেখি ভাল পালোঁ । সৰু-সুৰা
অপমানলৈ মন নকৰিবলৈ মম্প তেওঁক ক’লোঁ । তেওঁ এনে কৰিবলৈ যে নিজেম্প
কেৱল মান্তি হ’ল সেম্পৰ্তো নহয় , তেওঁৰ ঘৈণীয়েককো এনে কৰিবলৈ মান্তি কৰালে ।
এম্প পৰিয়ালৰ্তোক সুমুৱাৰ্তো আশ্ৰমৰ বাবে ঐা ডাঙৰ শিক্ষা হ’ল । আদিতে
আমি সকলোৱে দেখুৱালোঁ যে আমাৰ আশ্ৰমত অস্পৃশ্যতা মানি চলা নহয় । যি
সকলে
আশ্ৰমক সহায় কৰিবলৈ গাত লৈছিল , তেওঁলোক এতিয়া সতৰ্ক হ’ল আৰু এম্প
ক্ষেত্ৰত
আশ্ৰমে কাম কৰাৰ্তো উজু হৈ পৰিল । আৰু গোড়া হিন্দুসকলে আশ্ৰমৰ ক্ৰমাৎ বাঢ়ি
অহা খৰচ যোগাম্প থকাৰ্তোৱে অস্পৃশ্যতাৰ মুল শিপাডাল লৰাম্পছে বুলি সুচনা

কৰিলে । অৱশ্যে এম্প কথাষাৰৰ বাহিৰেও আন বহুতো কথাম্প স্পয়াৰ প্ৰমাণ
দিছিল ।
কিন্তু আশ্ৰমত আমি অস্পৃশ্যসকলৰ সৈতে একে লগে খোৱা-মেলা কৰা সংত্বেও
তেওঁলোকে আশ্ৰমত সহায় কৰিবলৈ কুণ্ঠিত হোৱা নাছিল । অস্পৃশ্যতা স□ৰ্কে
সামাজিক বোধ অলপ সলনি হোৱা বুলি এম্প কথাষাৰেম্প ভালকৈ প্ৰমাণ কৰিলে ।
এম্প বিষয়ৗৰ লগত স□ৰ্ক থকা বহুতো কথা এতিয়া বাদ দিবলগীয়া হোৱাত
মম্প বেজাৰ পাম্পছোঁ । এম্প প্ৰধান কথাষাৰৰ পৰা সৃষ্টি হোৱা আন আন সৰু সৰু
সমস্যাবিলাক আমি কেনেকৈ পাৰ হ'লোঁ , আৰু এম্প প্ৰসঙ্গৰ লগত সামঞ্জস্য থকা
আৰু
সত্যৰ পৰীক্ষাৰ লগত স□ৰ্ক থকা আন বহুতো কথা এতিয়া এৰিব লগা হ'ল ।
যিবিলাক অধ্যায় এতিয়া লেখিম , সেম্পবিলাকো এম্প কেৰোণৰ হাত সাৰিব
নোৱাৰে । বহুতো লাগতিয়াল কথা এতিয়া এৰিবলগীয়া হৈছে । কাৰণ এম্পখন
নীকৰ বহুতো চৰিত্ৰ এতিয়াও জীয়াম্প আছে আৰু তেওঁলোকৰ অনুমতি
নোহোৱাকৈ
তেওঁলোকৰ লগত সংশ্লিষ্ট থকা বহুতো ঘীনাৱলী উল্লেখ কৰাৗ উচিত নহব ।
এতিয়া
তেওঁলোকৰ অনুমতি লোৱা সম্ভৱ নহয় , আৰু সময়ে সময়ে তেওঁলোকৰ নাম
ওলোৱা
অধ্যায়বিলাক শুধবাৰলৈ তেওঁলোকলৈ পঠোৱাও সম্ভৱ নহয় । তাৰ বাহিৰেও এনে
এখন আত্ম-জীৱনীত এম্প উপায় লোৱাৗৰো প্ৰয়োজন নাম্প । সেম্পবাবে স্পয়াৰ
পাছৰ নেলেখোঁ ; কিন্তু ভগৱানে মোক সহায় কৰিলে এম্প কাহিনী অসহযোগ
আন্দোলনলৈকে লেখিম , এয়ে মোৰ স্পচ্ছা । //
অহিংসাৰ পৰীক্ষা :

মোৰ উদ্দেশ্য আছিল চŽ াৰণৰ খেতিয়কসকলৰ অৱস্থা অনুসন্ধান কৰা আৰু নীল খেতিৰ মালিকসকলৰ বিৰুদ্ধে ৰায়তৰ অভিযোগ বুজা । স্পয়াৰ বাবে মস্প হাজাৰ হাজাৰ খেতিয়কক লগ পোৱাৗ প্ৰয়োজন হৈছিল । কিন্তু এস্প অনুসন্ধান আৰম্ভ কৰাৰ আগতে মালিকসকলৰ নো কি কথা ক'বলগীয়া আচে , সেস্প স□র্কে জনাৗ

অত্যাৱশ্যকীয় কথা বুলি মস্প ভাবিলোঁ । এস্পবাবে এস্প ডিভিজনৰ কমিছনাৰ চাহাবৰ

লগত দেখা কৰাৗ স্থিৰ কৰিলোঁ । মস্প নীল খেতিৰ মালিক আৰু কমিছনাৰলৈ লেখাত দুয়ো মোক তেওঁলোকৰ লগত দেখা কৰিবলৈ অনুমতি দিলে ।

নীলবাগিচাৰ মালিকসকলৰ সমিতি চেক্ৰৌাৰীয়ে মোক স্পষ্টকৈ জনালে যে মস্প এজন বাহিৰা মানুহ , তেওঁলোকৰ আৰু ৰায়তসকলৰ মাজত সোমাবলৈ মোৰ একো

প্ৰয়োজন নাস্প । কিন্তু যদি কিবা কতা জনাবলগীয়া আছে , তেন্তে লিখিতভাৱে জনাব

লাগে । মস্প লাহেকৈ তেওঁক ক'লোঁ যে মস্প বাহিৰা মানুহ নহওঁ আৰু ৰায়তসকলে বিচাৰিলে । তেওঁলোকৰ অৱস্থা স□র্কে অনুসন্ধান কৰিবৰ মোৰ অধিকাৰ আছে ।

কমিছনাৰৰ লগত দেখা কৰোঁতে তেওঁ মোৰ লগত দাবী দি কথা হ'ল আৰু ত্ৰিহুৎৰপৰা তাতলিকে ওলাস্প যাবলৈ মোক পৰামৰ্শ দিলে । সহকৰ্মীসকলক মস্প সকলো কথা জনালোঁ আৰু গভৰ্ণমেন্টে মোক আৰু বেছি আগ বঢ়াবলৈ নিদিয়াৰ সম্ভাৱনা আছে বুলিও ক'লোঁ । মস্প ভবাৰ আগতে মোক জেললৈ নিব । মোক গ্ৰেপ্তাৰ কৰিলে মতিহাৰীত নাস্পবা বেতিয়াত গ্ৰেপ্তাৰ হোৱাৗ ভাল হ'ব । সেস্পবাবে সেস্পবিলাক ঠাস্পলৈ যথাসম্ভৱ সোনকালে যোৱাৗ ভাল । এস্পদৰে তেওঁলোকক ক'লোঁ ।

ত্ৰিহুঁ ডিভিজনৰ ভিতৰত চ□াৰণ এখন জিলা আৰু মতিহাৰী স্পয়াৰ সদৰ ঠাম্প
।

ৰাজকুমাৰ শুকুলাৰ থকা াম্প বেতিয়াৰ ওচৰত । নীলকুঠীবিলাকৰ ওচৰৰ
ৰায়তসকল

এম্প জিলাৰ ভিতৰত সবাতকৈ দুখীয়া । ৰাজকুমাৰ শুকুলাম্প মম্প গৈ তেওঁলোকৰ অৱস্থা চোৱাৗ বিচাৰিছিল আৰু ময়ো তাকে কৰিবলৈ উদ্‌গ্ৰীৱ হৈ আছিলোঁ । সেম্প দিনাম্প সহকৰ্মীসকলক লগত লৈ মম্প মতিহাৰীলৈ ৰাওনা হ'লোঁ বাবু গোৰক্ষপ্ৰসাদে তেওঁৰ ঘৰত আমাক থাকিবলৈ াম্প দিলে , এম্পৗ আমাৰ ধৰমশালা হ'ল । আমাৰ সকলোকে তাত নধৰে । মতিহাৰী চহৰৰপৰা পাঁচ মাম্পল আঁতৰত এজন ৰায়তৰ ওপৰত বৰ অত্যাচাৰ হৈছে বুলি সেম্পদিনাম্প আমি শুনিবলৈ পালোঁ
।

বাবু ধৰণীধৰ প্ৰসাদক লগত লৈ আমি পাছদিনা পুৱাতে তেওঁক চাবলৈ যোৱাৗ স্থিৰ হ'ল । হাতীত উঠি সেম্প ঠাম্পলৈ আমি ওলালোঁ । গুজৰাৗত গৰুৰ গাড়ী যিদৰে সাধাৰণ যান-বাহন , সেম্পদৰে হাতীৰ বাহন বিহাৰত সাধাৰণ কথা । আমি আধা বাৗমান গৈছোঁ , এনেতে পুলিচ চুপাৰিন্টেণ্ডেন্টৰপৰা বাতৰি লৈ এজন মানুহে আমাক লগ ধৰিলে । তেওঁ ক'লে যে চুপাৰিন্টেণ্ডেন্টে সম্ভাষণ জনাম্পছে । কথাৰ অৰ্থ কি , মম্প বুজিলোঁ । জ্জামাৰ গন্তব্য াম্পলৈ ধৰণীধৰ প্ৰসাদক যাবলৈ কৈ মানুহজনে
অনা ঘোঁৰাৰ গাড়ীত উঠিলোঁ । তেওঁ তেতিয়া ততালিকে চ□াৰণ এৰি গুচি যাবলৈ এখন নৌাচি জাৰি কৰি মোৰ থকা ঠাম্পত ওলালহি । এম্প নৌাচিখন য়ে জাৰি কৰা হৈছে তাৰ প্ৰাপ্তি স্বীকাৰ কৰিবলৈ তেওঁ জনালে । মম্প নৌাচিমতে মোৰ তদন্ত শেষ নোহোৱালৈকে চ□াৰণ নেৰোঁ বুলি জনালোঁ । স্পয়াৰ পাছত চ□াৰণ এৰি যাবলৈ দিয়া হুকুম অমান্য কৰাৰ জগৰত পিছদিনা আদালতৰ বিচাৰত হাজিৰ হ'বলৈ চমন

এখন পালোঁ ।

সেম্পদিনা গোম্পৈ নিশাোে সাৰে থাকি চিঠি-পত্ৰ আৰু বাবু ব্ৰজাকিশোৰ প্ৰসাদলৈ নিৰ্দেশাদি লেখিলোঁ ।

এম্প নৌচি আৰু চমনৰ বাতৰি হাবিত জুম্প লগাদি চাৰিওফালে বিয়পি পৰিল ; সেম্পদিনা মতিহাৰীত কেতিয়াও নোহোৱা নোপজা কথা বুলি শুনিবলৈ পালোঁ । গোৰক্ষবাবুৰ ঘৰ আৰু আদালত মানুহৰে নধৰা হ'ল । সৌভাগ্য ক্ৰমে ৰাতৰি ভিতৰতে মম্প সকলো কাম শেষ কৰি থৈছিলোঁ । সেম্পবাবে এম্প জনতাক চম্ভালিব

পৰিলোঁ । সহকৰ্মীসকলে মোৰ যথেষ্ঠ সহায় হ'ল । এম্প বিৰৗ জনতাক নিয়ন্ত্ৰণ কৰা কামত তেওঁলোক ব্যস্ত থাকিল । কাৰণ মম্প য'লৈকে যাওঁ , ত'লৈকে এম্প জনতাম্প মোৰ পিছ লয় ।